

SØNDAG FØR DOMSSØNDAG

DOMINICA PAENULTIMA

Text Matt 25: 14–30. Prekan av menighedsprest Asbjørn F. Hjorthaug, Den Lutherske Menighet, Knapstad

Kirkeåret går mot slutten. Neste søndag har vi siste søndagen, domssøndagen. I dag blir vi minnet om alvor i at vi alle skal for Kristi domsstol, den store regnskapsdagen. Derfor lyder ropet i dag: *Vær Våkne ! Våk derfor, for dere vet ikke dagen eller timen.*

Jesus ber oss om å være på vakt: *"Begynt er ikke endt- det skal du vite- du som har Jesus kjent- bli ved å stride".* Det er ikke selvsagt at du når frem til målet. *"Strid troens gode strid og grip det evige liv som du er kalt til."* 1 Tim 6,12. I Matt 24 taler Jesus også om det å være våken og beredt, om tegnene som skal skje før Herren kommer igjen. Her hører vi om trengslene som skal komme over Guds barn med bl.a. falske lærere. Når Herren kommer igjen er regnskapets dag der. Da skal vi gjøre rede for de talenter, gaver og ansvar, som vi har fått.

Hele verden er rettferdiggjort. Jesus døde for oss alle. All synd er sonet og all gjeld er betalt. De talentene vi har fått er først og fremst "syndenes forlatelse" og rettferdiggjørelsen i Jesus Kristus. Hva har vi så gjort med dette sjenerøse nådetilbudet? Tekstene viser oss at det finnes mange som graver ned sine talenter og ikke fyller olje på lampen. Disse er ikke våkne, de er ikke berett når Herren kommer igjen. Hva vil det så si å være våken og berett? Det er å ha en barnslig og enkel tro på Jesus Kristus. Det er daglig å måtte bekjenne sine synder og tro syndenes forlatelse. Det er derfor vi samles til gudstjeneste og rundt nattverdsbordet. Her mottar vi det han gir oss i nådemidlene, forkynner for hverandre og hele verden at Jesus døde for oss alle. *For så ofte som dere spiser dette brødet og drikker av kalken, forkynner dere Herrens død, inntil han kommer.* 1 Kor 11,26. Dette er ikke å grave ned sine talenter. Å være en bekjennende kristen er å være et lys som skinner for andre. Å ta til seg av evangeliet gjennom nådemidlene, er å fylle olje på lampene.

Vi skal være våkne for vi kjenner ikke dag eller timen når han kommer igjen.

Jesus kommer igjen. Ingen vet dagen eller timen når han kommer. Han kommer igjen overraskende og plutselig. Han skal komme som en tyv om natten og som et lyn på himmelen.

Første gangen kom han som et lite barn, født i en krybbe, i en stall, i et lite land. Få var det som visste at han kom. Når han nå kommer igjen, skal hele verden se og forstå at det er himmelens og jordens skaper, Jesus Kristus vår Herre, som kommer. Helt siden han for opp til himmelen og disiplene stod og så etter ham, har de kristne ventet på at han skal komme igjen. Vi vet ikke når det skjer, men for hver dag som går er vi en dag nærmere. Det er lett å tro at vi alltid skal ha det slik som vi har det. Det stod om de 10 brudepikene at: *Da det trakk ut for brudgommen kom, ble de søvnige og sovnet alle sammen.* Hva betyr det at de sovnet? Jesus stiller et viktig spørsmål i Luk 18,8: Men *"når Menneskesønnen kommer, vil han da finne troen på jorden?"* Troen er ikke en allmenn sak for de mange. Troen er for de få. Det er lett å bli som verdens barn. De er trygge og fornøyde, tilsynelatende uten bekymringer om det evige liv. I våre land med høy velstand og mange materielle goder, er søvnen dyp og spørsmålet om himmelen er ikke særlig aktuelt.

"Herre, er det få som blir frelst?" Han sa til dem: Kjempe for å komme inn gjennom den trange dør! For jeg sier dere: Mange skal forsøke å komme inn, men ikke klare det. Luk 13,23f

Vi bærer på den gamle Adam og det naturlige, syndige menneske henger fast ved oss. Det er akkurat av samme sort som det verdens barn har. Mange tenker: Er det så farlig? Vi klarer oss bra nok. Vi vet hva som er rett. Vi trenger dagens tekst som roper til oss: Vær våkne, snart kommer dagen da regnskapet skal gjøres opp. Vi vet ikke når, men teksten understreker tydelig at den kommer når vi minst venter det.

Å være våken er å ha olje på lampen.

Det var 10 brudepiker som gikk ut for å møte brudgommen. Men det tok tid før brudgommen kom og alle sovnet. Men det var likevel en stor forskjell. De kloke tok med seg ekstra olje. Når så brudgommen kom, var de uforstandiges lamper sloknet og tomme for olje. De fikk ikke låne av andre, og alle butikker var stengt. Katastrofen var et faktum. De ble utestengt fra bryllupsfesten. De banket på, men brudgommen svarte: *"Sannelig, jeg sier dere: Jeg kjenner dere ikke."* Matt 25,12

Alle tjenerne fikk utdelt det antall talenter som de hadde evner til. Men når herren kom tilbake og gjorde opp regnskap var det to av dem som fikk høre: *"Kom inn til gleden hos min herre."* Men den tredje fikk beskjed om å bli kastet utenfor *"der de gråter og skjærer tenner."* Det er en dramatisk forskjellig på utgangen av livet.

Hva var det som gikk galt? Oljen i lampene er ingen ting annet enn troen på Jesus Kristus.

Troen er det store skillet mellom å være med inn til bryllupet eller bli stående utenfor. *"For så har Gud elsket verden at han gav sin sønn den enbårne for at hver den som tror på ham, ikke skal gå fortapt, men ha evig liv."*

Job 3,16. Har du ingen synder å bekjenne og ikke noe behov for å hvile ut hos Jesus når han stadig innbyr deg til seg, da mangler du olje på lampen. Men er det slik at du stadig må søke trøst i evangeliet fordi du sliter med dårlig samvittighet, med onde tanker, med mismot og fortvilelse over at du ikke strekker til, da eier du troen på Jesus Kristus, oljen i lampen.

I dagens tekst lyder loven i sin strengeste form. Uten olje, så venter døden og fortapelsen og du må stå til ansvar for ditt eget liv. Med olje på lampen gjelder Jesu liv og rettferdighet for deg.

Troen må vi eie selv, den kan ikke lånes av andre. Du kan ikke leve på far og mors tro, på gode venners tro eller på det å være med i en luthersk menighet eller kirke. Rett nok er alle mennesker rettferdiggjort, men du må selv tro at det gjelder deg. Dette er den Hellige Ånds verk. Han arbeider gjennom loven slik at du lærer synden å kjenne, og han arbeider gjennom evangeliet slik at du opprettholder troen på Jesus Kristus. Troens gaven fikk du i dåpen. Den får du også gjennom ordet som forkynnes. I og med troen tar Den Hellige Ånd bolig i ditt hjerte. Dette er det å ha olje på lampen. Dette underbygges av ordet fra Hebr 12,2 om at Jesus både er troens opphavsmann og fullender.

Tekstene i dag advarer oss. Det går an å leve på falske forhåpninger og bedra seg selv. Mange sier at Gud er kjærlighet, og det vil gå bra med meg selv om jeg ikke er en kristen som bekjenner Jesu navn. Gud er en kjærlig Gud, men denne kjærligheten kommer til uttrykk i at han ofret sin Sønn for å frelse oss. Når en vender ryggen til Jesus Kristus, da finnes det ikke noe mer håp. Da har en gravet ned sin talent. Da står en der på dommens dag med tomme lamper og en stengt dør. Dagen eller timen når dette skjer, kjenner ingen. Det kan skje i dag, i natt, i morgen så våk derfor.

Søk Herren mens han er å finne, kall på ham den stund han er nær! Jes 55,6

Det å ha olje på lampen er å være våken. Det er å være beredt når vår Herre kommer igjen.

Til hjelp for oss har Gud gitt oss ordet og sakramentene, en kirke, en menighet og en prest.

Gjennom dette fyller Den Hellige Ånd olje på våre lamper. Synden i oss blir fordømt og det gamle menneske dødes. Gjennom nådemidlene får jeg lov til å se meg ren og rettferdig i Kristus Jesus.

Vi har mye å takke Gud for.

Å være våken og ha olje på lampen er å stride mot synden, verden, djevelen og all falsk lære.

Kampen mot synden, verden og djevelen er en og samme sak. Kristenlivet er en strid og en kamp ikke bare mot ytre fiender, men også mot deg selv. Ditt gamle menneske sloss imot deg og troen du har på

Jesus Kristus. Å være våken innebærer å ta vare på Guds ord og avvise all falsk lære. Den falske lærer er djevelens måte å få deg til å sove. Falsk lære fører oss bort fra Gud. Som kristen skal jeg alltid ha målet i sikte, men også være klar til å stride for å komme inn.

Jeg kommer snart. Hold fast på det du har, så ingen tar fra deg din krone! Åp 3,11

Et kristent liv er en kamp i forsakelse og bønn, en kamp mot synden i en selv og mot verden. En kristens liv er et liv i strid om å være beredt og våken, men en gang tar livet slutt og da er også livets strid slutt. Med olje på lampen får vi gå inn og være sammen med vår Herre og Frelser i evigheters evighet.

Jesus for opp til himmelen bort fra sine disipler. Han gav dem et oppdrag om å bære evangeliet ut til alle mennesker. Som troende har du også fått dette oppdraget. Troen kan ikke skjules. Du som tror på Jesus Kristus, er som et lys i verden. Du er et levende Kristus vitnesbyrd. Gud har betalt all vår syndegjeld og satt oss fri. Hva kan vi gjøre? Først og fremst skal du leve som kristen i ditt daglige liv hjemme, blant venner og på arbeid. Så må du søke til og støtte opp om gudstjenesten. Så skal du forvalte dine penger og din tid slik at det tjener til å fremme Guds rike. Så har du et oppdrag i å be for dine nærmeste, dine søsken i troen, prestene, vennene dine m. Når anledningen byr seg skal du også være beredt til å forsvare din kristne tro og gi mennesker i nød et ord om Jesus Kristus. Å være en kristen er en kontinuerlig vekselvirkning mellom å fylle på med evangeliet og dele det med andre i ord og gjerning.

Mine kjære, har Gud elsket oss slik, da skylder også vi å elske hverandre. 1 Joh 4,11

Det handler om å forvalte de talenter du har fått, og som kristne har vi alle fått våre talenter. Ikke alle skal gjøre det samme og ikke alle skal gjøre alt. Det er ikke alltid like lett og nederlagene er mange, men dette hører også med til en kristens liv og som vi skal få legge i hans hender.

Gud har kalt oss og utvalgt oss akkurat slik vi er, verken mer eller mindre. Vi får komme til han slik vi er med våre nederlag og fattigdom, hvile i hans fang, legge av byrdene og hvile ut. Han har invitert oss gjennom sitt ord i Skriften mange ganger:

Kom til meg, alle dere som strever og bærer tunge byrder, så vil jeg gi dere hvile. Matt 11,28

*Lovet være Gud, vår Herre Jesu Kristi Far,
han som i Kristus har velsignet oss
med all Åndens velsignelse i himmelen. Ef 1,3*

Amen.